

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSÉS-féle HAZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT
— ILLETO KÖZLEMENYEK KÜLDENDÖK. —

— KEZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. —

Megjelenik minden vasárnap es csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évr: — — — — 12 K. Fél évre — — — — 6 K.
Negyed évr: — — — — 3 K. EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLER.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSÉS-féle HAZ.)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDÖK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

Neheztel a vármegye.

Amint értesülünk, a vármegye neheztel a városra. Neheztelésének oka az, hogy a képviselőtestület május 21-iki közgyűlésének többsége Magos Sándor kir. ítélő táblai bíró és városi képviselő indítványa folytán kimondta, hogy a megyei hivatalok elhelyezésére szükséges reáliskolai helyiségeket nem ingyen hanem ezer korona évi bérnek alapul vétele mellett engedi át.

Neheztel a vármegye azért, mert ez a határozat olyan színezetűnek látszik mint mikor megszorult embertársunk helyzetét kihasználva, oly követeléssel lépünk meg, amely elöl kényszerhelyzetében kitérni sincs módjában. Ami azonban ezt a véleményt illeti, megállapíthatjuk, hogy az indítványozónak és a határozatot hozó többségnek ily célzata nem volt, mert Esztergom város képviselőtestülete ilyen erkölcsi méltóságát mélyen megalázó, elhatározásra jutni soha sem fog.

Másként áll azonban a dolog a város anyagi érdekeinek szempontjából. Nevezetesen a város pénzügyi viszonyai oly kedvezőtlenek, hogy minden lehető alkalmat meg kell ragadnia a fórumnak a tisztességes pénzszerzésre: megragadta tehát ezt is annak tudatában, hogy a bér ugy sem a vármegye pénztárát, hanem az állam kincstárt fogja terhelni, tehát azt a factort, amelynek a város ma már évi kiadásának felét elérő részét ingyen áldozza fel!

Eltételezve azonban ezen — a fórumon ki nem fejezett — érveléstől, meggyőződésünk szerint épen mert kényszerhelyzetében szorult a vármegye a város kisegítésére: épen mert a városnak más célokra legalább rövid ideig a kérdéses helyiségeket használnia, pláne bérbe adnia aligha lehetett, ily határozathozatalára mégsem volt szükség annyival is inkább, mivel nem lehetnek közömbösek a képviselőtestület tagjai előtt azon tények, amelyek a megyének a város iránt legkivált a jelenlegi regime alatt tapasztalt teljes jóakarátát tanúsítják.

Emlékezzünk ugyanis egy kissé! Amikor kórházat építettünk, a megye a saját kórházi alapjait engedte át: amikor a barakkot építettük, a beszállásolási alaptól kaptunk szép csomó ezrest: a vármegye megszűnt betegápolási alapjának szintén jelentékeny pár

ezer koronából álló maradvékát is a város kapta meg. Tavaly azt kérte a város, hogy szegényei eltartásához a megyei szegényalap is járjon hozzá. Megtörtént, sőt még felterjesztést is tett a vármegye, hogy az országos szegényalap is segítsen a városon. Ezen tényekhez esatlakozik az is, hogy amikor a város a városházát renováltatta, saját termét szomszédi szivességből engedte át a megye. S ha végül azon, a békés fejlődést, a közigazgatás rendes menetét biztosító jó viszonyt emlékezetbe hozzuk, amely a megye és város között a kölcsönös megértésből származott, akkor valóban a legelemibb udvariasság az lett volna, hogy a képviselőtestület többsége (Jól értsük meg! Jelen lehettek valami hatvanan, ebből harminc egynehány képezte a többséget. Szerk.) ingyen engedje át a kérdéses helyiséget a megyének.

A megye tehát méltán neheztel, de kívánatos, hogy térjen napirendre az eset fellett, mert a város a vármegye köztörvényhatóságában- és bizottságaiban tekintélyes szerepet visz és egymásnak sorsa a legteljesebb mérséklést igényli.

Nézetünk szerint leghelyesebb volna, hogyha ezt a kis kellemetlenséget kölcsönös közeledéssel s úgy háritának el, hogy a képviselőtestület a dolgot venné újból fontolóra!

A városok fejlesztése.

(K.) Még márciusban történt, hogy a városok országgyűlési képviselői az új adójavaslatok megvitatása tárgyában kongresszust tartottak, amelyen a kormány is képviseltette magát. Ez alkalommal a magyar városok sorsát is tüzetesen megvitatatták s a kongresszust azzal az eredménnyel zárták le, hogy konstataáltak, miszerint a városok helyzetén okvetlen segíteni kell addig, míg a folyton növekedő terhek alatt egyik-másik város össze nem roskad.

Ugyancsak erre az eredményre jutott azután a héten tartott tanácskozásokon az ezen kongresszus kebeléből kiküldött két albizottság, a háztartási és adóügyi albizottság.

Mi e lapok hasábjain több ízben kifejtettük a városok reformjára vonatkozó észrevételeinket s tekintve azt, hogy Esztergom város mely itt a nemzetiségi határszáron nagyfontos-

ságu kulturmissiót teljesít, eddigelé vajmi csekély jelét élvezte a kormány atyai gondoskodásának s mely mint tösgyökeres magyar és kizárólag függetlenségi párti város a letűnt liberális kormány jó indulatába soha be nem jutott, most, hogy reményünk van arra, hogy ez a kormány, amelyet a nemzet bizalma környez, meg fogja valósítani a városok reformját s azok fejlesztését vette fel programjába, nem lesz érdektelen, ha mi is foglalkozunk e kérdéssel.

Teljesen osztjuk, e tekintetben Holló Lajosnak, Kunfélegyháza város képviselőjének, a háztartási albizottság elnökének nézetét, hogy az egyenlő teherviselés elvét kell elsősorban megvalósítani a városok és községek területének helyes arrendozása által. Ehhez még hozzá tehetjük azt is, hogy ha ebbe a kormány, a mint azt Wekerle kijelentette, belemege, az maga után fogja vonni egyes megyék területének kikerítését is.

Lesznek esetek, hogy a helyes közigazgatási szervezet szempontjából nem csak egyes községeket, hanem egyes megyéket is egyesíteni kell. A tanulságos decentralizáció ép oly nagy kárára van a közigazgatásnak, mint a hivataloknak mondjuk, egy helyen történt összepontosítása. Ép azért főleg a városok fejlesztése szempontjából lehetetlen lesz elkerülni a területek helyes arrendozását már csak azért is, hogy a vidékeken a kultúrának a vagyonosodásnak új gócpontokat teremtsünk.

Köztudomású dolog, hogy a városok terhei sokkal nagyobbak, mint a községeké. A városok helyzete mindig más szempontból itélendő meg, mint a községeké. És épen az képezte az eddigi kormányok főhibáját, hogy a városokat teljesen magukra hagyták, sem a katonaság sem a hivatalok elhelyezésénél ezekre sulyt nem fektettek, mert előttük a városi gócpontok ideája valami ismeretlen fogalom volt, a mellyel édeskeveset törődtek. Ezért azután nem csodálható, hogy a minden szükséges kiadást sajátjából fedező egynemely városnak pótdója elképzelhetetlen magasságra emelkedett, míg a községek nagy része csekély vagy épen semmi pótdóval nem volt megróva.

Hát ez csak azt bizonyítja, hogy a városok háztartása nagyon rászorult a rendezésre és erről mihamarább ugy közvetlen, mint közvetett uton gondoskodni kell. Ennélfogva a városok jövedelmét szaporítani kell. E végből a kongresszus célszerűnek tartaná, hogy a városok a regale jövedelemben vagy más állami adóforrásban részesítenek, a mely részesítés ne függjön azután a váltakozó kormányok szeszélyétől, hanem törvény állapítsa meg az állami hozzájárulás alapját. Ez volna némi ellenérteke annak a sok állami funkcionak, a melyeket a városok ma saját költségvetésük terhére kénytelenek végezni.

A városok fejlesztése céljából szükséges,

hogyan a városok önkormányzati szabadsága az eddiginél nagyobb mérvben biztosítsák s főleg a virilisi intézmény lenne megszórítandó mint a melyik a legnagyobb kerékkötője volt a városok modern fejlődésének s a közös teherviselet eszméjéhez nem illő s nem méltó.

Célszerűnek tartotta a kongresszus, hogy a várost megillető jövedelmek biztosítsanak. A közvilágítási és közlekedési üzemek a város kezelésébe vonandók mindenütt. A pénzügyi műveletek sikeresebb lebonyolítása céljából községi takarékpénztárak volna létesítendőek, a melyek az állam részéről olesó kamatozású pénztár-készletek elhelyezése által volna támogathatók.

Különleges figyelmet érdemelnek oly városok, melyek erősítése, gyámolítása nemzeti és kulturális érdekek szempontjából nagyfontosságú. Ezek a nyelvhatáron fekvő magyar városok, melyek közé tartozik Esztergom városa is. Ezek megerősítése elsőrangú nemzeti érdek. Ezeket igazi kulturális gócpontokká kell tenni olyképen, hogy ezek területeit kell közigazgatási és igazságszolgáltatási szempontból arrodírozni.

Ha a kormányok ezen vidéki városok megerősítéséről és fejlesztéséről annak idején gondoskodtak volna, a nyelv-határszélek kifelé való terjedését s a magyarságnak újabb és újabb térfoglalását jobban elősegítették volna. A multak eme nagy mulasztása vár reperációra s noha a régi avult hagyományokhoz ragaszkodó megyék s városok még sok akadályt vetnek ezen munkálatok elé, a kormánynak első rangú kötelessége a magyar nemzeti állam kiépítése szempontjából vidéki emporiumokat létesíteni.

Vendéglős ipartársulatunk értekezése a budapest-vidéki pénzügyigazgatósági kiküldöttel.

A városunkban újonnan alakult ipartársulat élén Schleiffer Lajos agilis elnökkel több gyűlésen foglalkozott már azokkal a sérelmekkel, amelyek Esztergom város tanácsa útján kiadott pénzügyigazgatósági rendeletben foglaltatnak. E rendelkezés pontjai ugyanis oly súlyos terheket rónak speciál Esztergom városnak szakiparosaira, amelyek elviselhetetlenek s ha azok a jelzett szigorral hajtatnának végre, úgy megszünt az illető szakiparos saját borainak és pincéjének gazdája lenni, sőt idejének egyharmad részét a folytonos ellenőrzési szemlék kikérésére és tartamára s általában a finansialis érdekeknek szolgálatára kell szentelnie.

Ha t. i. szüretel a szakiparos a mustot be kell jelentenie, a kiforrott must újlag bejelentendő, hordót csapra ütni csak előzetes bejelentés és ügyér jelenlétében lehet, ha fejteni akarja borát a bormérő, ezt csak bejelentés mellett eszközölheti, borházasítás esetén, ha t. i. 2 vagy 3 fajta bort kíván összekeverni, ezt önmagától nem teheti, hanem előzőleg bejelenteni tartozik s ha a városi ügyérnek ideje megengedi, hogy kimehet a pincébe, akkor azt kellő ellenőrzéssel végrehajthatja — az mellékes, hogy a bormérőnek sürgős szükségéi vannak a legtöbb esetben a kívánt borokra, neki be kell várnia az ügyér kijövetelét. Ha a bormérő külpincéjéből néhány hl. bort haza kíván vinni a mérő pincébe, ezt előzőleg jelenteni kell s csak akkor teheti ha az ügyér ellenőrzési szempontból jelen van.

Ha a borok feltöltésénél úgy találja a tulajdonos, hogy egy hordója szivárog a bajt ha súlyos is, azonnal nem orvosolhatja, mert a hordók állagában történő változásokat, ha t. i. nagyobb hordóból kisebbekbe óhajtja borát áttenni először be kell jelenteni s az áttételt akkor eszközölheti, ha az ügyérnek ideje megengedi, hogy ellenőrzési szempontból jelen lehetnek az áttételi

műveletnél. Hogy ez néha napokra szóló várakozásba kerül vagy kerülhet s ez idő alatt az elszívárgás alapján fél vagy egész hektoliter bor is kifolyhat, az teljesen mellékes — a földolog az, hogy a vendéglős és koresmáros csak akkor és azt tehessen a pincéjében, amikor az ügyér ott van s a midőn az minden mozdulatát látja és ellenőrizheti. E mellett a bort mérő iparos saját borainak tetszes szerinti kezelésében is mintegy gátolva van, mert a számtalan rovattal ellátott, de azért mégis egyszerűsítettnek nevezett szemleiven a borok színei is feljegyeztenek a mennyiség mellett s ha ebbe keverés folytán változás áll elő s az ügyérnek a feljegyzett színű borokat azután nem találják megszámozott hordókban — kész a gyanúsítás, kész a baj, esetleg bírság anélkül, hogy az illető iparos kihágást követett volna el. Szóval örökös bejelentés, kijelentés, szemlék, ellenőrzések, tárgyalások s az ezek érdekében szükségelt utánjárások, kérések, szemleivek kitöltése és helyesbítése stb. lesz az esztergomi vendéglős- és koresmárosok élete úgyannyira, ha e rendszer fenn fog állani, leghelyesebb lesz, ha a vendéglősök és koresmárosok pincéjüknek kulcsát az államkincstár érdekeit szolgáló ügyéreknek hivatalában helyezik el s külön engedelmet kérnek, ha saját pincéjükre kimenni vágnak. Ezt is azonban csak akkor lesz tanácsos tenni, ha az üzleti szükséglet teszi azt parancsolóvá. Szóval a pénzügyigazgatóság rendelete szerint beállott a szüksége annak, hogy bormérő iparosaink minden tette és lépése szigorú ellenőrzés alatt álljon. Vajjon mivel szolgáltak rá iparosaink e túlszigorú helyzetnek bekövetkezésére? Úgy látszik semmivel, nincs egyáltalán ok az ő tudomásukkal arra, hogy e szigorított állapot elő álljon ép azért elhatározták, hogy társulati úton kérvényt intézzenek a miniszterhez s kéri az eddigi állapotnak és szemleiveknek meghagyását. Kérvényükben hivatkoznak arra, hogy a sötét elnyomatás korszakában sem volt tapasztalható, hogy a polgárok oly mérvű zaklatásnak legyenek kitéve mint amilyenek ők részesei most, amidőn végre valahára magyar nemzeti kormányt üdvözölhetnek a miniszteri székekben. Talán Oroszországban sem hajtják végre a törvényeket oly szigorított módon, mint amilyenre nekik a bpestvidéki pénzügyigazgatóság kiliatást nyújtott. Az orvoslást tehát feltétlenül keresniök kell mindaddig, míg azt el nem érik. Szabad jogállamban élünk, s így kell, hogy az egyéni szabadság is megtalálja jogos védelmét mindenkor és mindenben. Az ipartársulat főintenciója az, megadni az államkincstárnak mindazt, ami megilleti, de önmagát óvni minden fölösleges zaklatástól. E sérelmek orvoslása ügyében megindított mozgalmak természetesen a pénzügyigazgatóságnak is tudomására jutottak s így történt, hogy Both J. titkár mint kiküldött kedden délelőtre értekezetre hívta meg az ipartársulat tagjait, kérve, hogy adják elő panaszuikat. A szép számban megjelent tagok képviselőleiben Schleiffer Lajos ipartársulati elnök adta elő a város érdekelt polgárainak sérelmeit s különös tekintettel az új szemleivekre, amelyek számtalan rovattal igen bonyolultak helyes kitöltésük ugyszólván statisztikai is matematikai tudást igényelnek s ezzel polgárainknak önhibájukon kívül eső vétségekre, helyesbítésekre, utánjárások és fölösleges idővesztéssel járó tárgyalásokra szolgáltatnak érdemtelenül okot és alkalmat — a régi szemle ivenek s a régi ellenőrzési módoknak visszahelyezését kérte, mint amelyek teljesen jónak s a kincstár érdekében is megfelelőeknek találhattak. Élénk vitát provokált Brutsy János szeszgyáros is, ki nagy energiájával fejtegette megcáfolatlan indokolással az új rendelkezés fölösleges voltát, valamint a zaklatást amely abban rejlik.

A pénzügyigazgatósági kiküldött többszöri felszólalásban foglalt állást a kiadott rendelet s az új szemleivek mellett, sőt hivatkozott Vác városára is hol ez be van vezetve, de mégis hajlandó-

nak mutatkozott engedményeket adni annyiban, hogy a borfejtésnél s a hordók állagában történő változásoknál a bejelentést nem előzetesen, hanem utólag fogja kivánni.

Mintthogy azonban ez nem kedvezmény sőt a sérelemnek pillanatra sem orvoslása, mert a túl-hajtott zaklatás változatlanul fog fennállani — az ipartársulat kijelentette, hogy az eredményben meg nem nyugszik s miután további lépéseket óhajt tenni egy utolsó kérdést intéz Schleiffer Lajos elnök útján a kiküldött titkárhoz — nevezetesen adja magyarázatát annak, mi teszi szükségessé a új rendeletnek kiadását, a bonyolult új szemleiveknek használatba vételét s mily előnyök származnak abból a kincstárra?

E kérdés azonban bár rendkívül fontos volna a társulatra, — válasz nélkül maradt (különös!)

Hosszabb viták után végre abban történt megállapodás, hogy a város tegye fölterjesztést a régi helyzet visszaállítására s ha a pénzügyigazgatóság ezt saját hatáskörében elintézhetőnek nem találja, fölterjeszti a pénzügyminiszteriumhoz.

Az ipartársulat közel jövőben külön is fog foglalkozni még e kérdéssel, hogy így álláspontját végleg meghatározza.

Mi ujság?

A rendőrség felfüggesztése.

A Breuner kávé ismeretes feljelentésére megindult fegyelmi vizsgálat során a vármegye vezetősége tegnap a megyei közgyűlés után meghozta az Unger Hugó rendőrkapitány és Csernák Béla rendőrfőfőnöknek állásuktól való felfüggesztését elrendelő határozatot. A határozatot a tegnapi esti órákban kézbesítették ki a két megvádolt rendőrtisztviselőnek. A megye vezetősége már helyettesről is gondoskodott, amennyiben táviratilag rendelte be Reviczky Elemér muzslai szolgabíró, aki a fegyelmi eljárás tartama alatt a rendőrség vezetését fogja ellátni. A rendőrfőfőnök helyettesítése iránt a napokban összehívandó városi közgyűlés fog határozni. A rendőrkapitányi hivatal átadása a mai napon fog megtörténni. A felfüggesztés csak a tegnapi napon vált perpektté és így a felfüggesztésről előzőleg forgalomba hozott híresztelések minden alapot nélkülöztek. Biztos forrásból úgy értesülünk, hogy a fegyelmi lefolytatása a lehető leggyorsabban fog eszközöltetni mert éppen a rendőrség az, ahol egy ideiglenes állapot fentartása a közérdek szempontjából legkevésbé sem lehet kívánatos és indokolt.

Tavaszi rendes közgyűlés a megyénél.

Esztergom vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta tavaszi rendes közgyűlését. A közgyűlésre a bizottsági tagok nem valami nagy számmal vonultak fel és az érdeklődés sem mutatott nagyobb erupeiókat. A tárgyalás menete egészben véve a kedélyesség jellegét hordozta magán úgy, hogy nem annyira a rendes tavaszi hanem inkább az unalmas nyári közgyűlés benyomását keltette. A másfélszáz pontból álló tárgyszorozatot rövid két óra alatt ledarálták a megye-atyák. A községek költségvetését en bloc elfogadták. A szolgabíroságnak Párkányba való áthelyezése körül felmerülő építési munkálatokkal Pfalez József vállalkozót bízta meg a törvényhatóság. Nagyobb vitát provokált a miniszternek ama leirata, mely felhívja a vármegyét, hogy a megyei pótadóknak egyenkénti kivetéséről szabályrendeletet alkosson. A dolog eddig úgy állt, hogy a létező megyei szabályrendelet a megyei pótadó egyenkénti kivetését rendeli el, de ezzel szemben egy usus contra legem fejlődött ki, mely szerint a pótadók közsegenként rovattak ki. Ezen usus a kezelési munka szempontjából mindenesetre elő-

nyös volt, tette, mer tudhatván tárgyhoz... hozzá. Sey... érvényesít... tező állap... let alkotás... ispán erre... linger dr... gel Seyler... képest a... felterjeszt...

A Rev... vőleg a r... delve. A... Gábor dr...

A P... tárgyalta... ölési ügy... halásos s... halált ol... vonta fel... sunk egé... fordult t... meglepeté... felmentet... tudositást... F...

komárom... nek tárg... nöklete... alakult... védelmet... képviselt... Az...

hallgatta... Ge...

az emlé... egy ház... sára ak... szobájáb... rendesen... zsebéből... tett. Ho... ejtett, e... érzi mag... kedte.

M... sőről né... vádolt... előadta... hevülék... sziv ma... és áltak... dott fel... rel szem...

H... nácén t... Dávid... előző k... M... N...

mészáro... amenny... elő a t... hogy G... lemből...

E... hogy a... mondot... vetlenül...

F...

nyös volt, amde az adósok érdekeit mélyen sértette, mert ezek a kivetés egyéni mérvét nem tudhatván ellene jogorvoslattal sem élhettek. A tárgyhöz Magos Sándor, Seyler Emil, Gogola Rezső, Zwilling Ferenc és Brutsy János szólottak hozzá. Seyler és Magos a létező szabályrendelet érvényesítése mellett, Zwilling és Gogola a létező állapotnak megfelelő módosított szabályrendelet alkotása érdekében szólaltak fel. Elnöklő főispán erre szavazásra tette fel Seyler dr. és Zwilling dr. indítványát. A bizottság nagy többséggel Seyler indítványát tette magáévá, és ehhez képest a pótdokról rendelkező szabályrendeletét felterjeszti a miniszterhez.

A muzslai szolgabíró helyettesítése.

Revicky Elemér muzslai szolgabíró, tudvaleg a rendőrkapitány helyettesítésére lett berendelve. A főispán Revicky helyettesítésével Revicky Gábor dr. közigazgatási gyakornokot bízta meg.

Ítélet Geréb ügyében.

(Tudosítás a tárgyalásról.)

A komáromi kir. törvényszék f. hó 26-án tárgyalta Geréb Gyula volt helybeli óras emberölési ügyét. A szomorú végű Dobó Gyulán ejtett halásos szurás miatt erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt vonta felelősségre a törvényszék Gerébet. Városunk egész társadalmának osztatlan érdeklődése fordult tegnap a törvényszék felé, melynek ítélete meglepetést hozott, amennyiben Geréb Gyulát felmentette. A szenzációs tárgyalásról következő tudósítást vettük.

F. hó 26-án d. e. 9 órakor kezdette meg a komáromi kir. törvényszék Geréb Gyula bűnügyének tárgyalását. A tanács Hegymeghy László elnökle a Kóvér és Konkolyi szavazóbírákból alakult. A közvédat Csajági kir. ügyész míg a védelmet dr. Zwilling Ferenc helybeli ügyvéd képviselte.

Az elnök elsősorban Geréb Gyula vádlottat hallgatta ki.

Geréb beismerő vallomást tett. Előadta, hogy az emlékezetes március 10-én d. e. midőn a vele egy házban lakó Doboék udvarán keresztlőlakására akart menni, Dobó egy ingben előugrott szobájából és egy bottal támadt reá ő erre a rendesen magánál hordott óras csipeszt kirántotta zsebéből és azzal önvédelemből hadonászni kezdett. Hogy ezen hadonázás közben Dobón szurást ejtett, ezt csak később tudta meg. Bűnsnek nem érzte magát, amit tett jogos önvédelemből cselekedte.

Mieselbach Ignác tanu aki az emeleti folyosóról nézte végig az esetet, mindenben megerősítette vádlott veje vallomását és a védő külön kérdésére előadta még, hogy Dobót ő és mindenki erőszakos hevülékeny embernek ismerte, aki állandóan agresszív magatartást tanúsított mindenkivel szemben és általában olyan egyén volt, aki könnyen háborodott fel és ily állapotában több ízben sok emberrel szemben tettelegességre ragadtatta magát.

Hasonló értelemben vallott Mieselbach Ignác tanu is, sőt az érdektelen Marmorstein Dávid tanuis mindenben megerősítette Geréb és az előző két tanu előadását.

Most következtek a vád tanui.

Német Róza Diamanték cselédje és az egyik mézárólegény csak közvetett vallomást tettek, amennyiben az esetről jelen nem voltak. Ugy adták elő a tényállást amint ezt Dobótól hallották t. i. hogy Geréb támadólag lépett fel és nem önvédelemből használta a szűrő eszközt.

Halmos Antal borbélymester tanu vallja, hogy a szurás után Geréb bejött üzletébe és azt mondotta, hogy Dobót egy ollóval megszurta. közvetlenül azonban mitse tud.

Ezután Diamanték két segédjének és egy

Erzsi nevű cselédjének a kihallgatására került a sor. Ezek azonban egyöntetűen vallomást tettek, hogy a bíróság nem eskette meg őket.

A tanuvallomások után Hegymeghy elnök felolvasta Dobó Gyulának a vizsgálóbíró előtt a kórházban tett — és az olvasóközönség előtt ismeretes — vallomását.

A vallomás, mely nagyjában megerősítette Geréb védekezéseit, romantikus részleteivel és stílári szépségével mély benyomást tett a bíróság tagjaira.

Következett Weisz dr. törvényszéki orvosszakértő véleménye. A vélemény határozottan ragaszkodott ahhoz, hogy a szurás nem csipeszszel, hanem ollóval történt és határozottan támadó jellegre enged következtetni.

Dr. Zwilling védő a szurás minőségére és jellegére nézve vitát provokált az orvosszakértővel, hivatkozott a kezelőorvosok ellenkező véleményére, mely a szurást csipesztől eredőnek és védő jellegűnek minősítette. A védő ügyességének köszönhető, hogy az orvosszakértő előlított fentebb vázolt ellentétes véleményétől és további véleménye nagy határozatlanságot árult el.

Ezzel a vád legsúlyosabb támasza dőlt meg és már ekkor előrelátható volt a felmentő ítélet, melyet még jobban előtérbe állított azon körülmény, mely szerint az orvosszakértő a védő külön kérdésére oda nyilatkozott, hogy ha Dobó a szurás után azonnal kezelte volna magát, kétharmadrész valószínűséggel felgyógyulhatott volna.

Ezután becsatlakozott a védő a március 9-én kelt orvosi bizonyítványt, mely igazolta, hogy a verekedés közben Geréb is erősen megsérült és végül felolvasták Gönczy és Huszár orvosok véleményét, mely Geréb sérüléseit szintén bizonyította.

Ekkor az elnök a bizonyítást befejezettnek nyilvánította.

Csajági kir. ügyész vádbeszéde került most sorra. Az ügyész vádbeszédeiben igen sok enyhítő körülményre tendált, de hangoztatta, hogy az orvosszakértői vélemény alapján a szurás támadó jellegű volt s így az önvédelem figyelembe nem vehető, legfeljebb az erős felindulás, melynek következtében kérte a bíróságot, hogy Gerébet erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt ítélje el.

Dr. Zwilling Ferenc védő nagyhatású védőbeszédet terjesztett elő. A védő azt fejtegette, hogy a jogos önvédelem nem zárja ki a preventíót azaz a védelem nemesak védő de támadó jellegű is lehet és így ha megállana is azon ügyészi feltevés, hogy Geréb támadott, ezen körülmény még egymagában nem zárja ki az önvédelem jogosságát és beszámítását. De egyébként is az összes körülmények azt bizonyítják, hogy Dobó Gyula volt a támadó fél, mert egy szál ingben, meztelül dulakodott a vádlottal, melyből az következtethető, hogy amint vádlottat megpillantotta úgy amint volt kirohant szobájából. Arra nézve pedig, hogy Geréb előkészült a támadásra felhozta a védő, hogy ez vádlott terhére nem róható, mert ismervén az elhunyt Dobó agresszív természetét és tekintetbe véve azt, hogy előző napon vádlott nejt felpofozta, el kellett készülnie Gerébnek a Dobó részéről a bekövetkezendő legsúlyosabb támadásra. Végül oda konkludált a védő, hogy amennyiben Geréb zavarodottságból tullepte volna is a jogos védelem határait, ez a törvény világos rendelkezésénél fogva nem büntethető és így kérte Geréb felmentését.

Erre a bíróság visszavonult és rövid tanácskozás után kihirdette az elnök az ítéletet, mely Gerébet a vád és következményei alól felmentette.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben, ellenben özv. Diamant Bernátné pótmagánvádló felebbezést jelentett be. — Az ítélet tehát még nem jogerős.

Bellovits siremléke.

Néhai Bellovits Ferenc siremléke már készen áll a belvárosi temetőben. A siremlék beszentelése elől tehát elhárultak az akadályok s így az f. hó 31-én vasárnap d. u. 5 órakor fog megtörténni. A nagyközönség bizonyára tömeges megjelenésével fogja tolmácsolni az elhunyt emléke iránti tisztelőnek megnyilvánítását.

Alakítsuk meg a céllövő társaságot.

Körülbelül egy évtizede annak, hogy a közbüli kerület országgyűlési képviselője Szemere Miklós beszédet mondott a hadierényekről, az ifjuság katonás neveléséről, s a haza védelmére oly fontos céllövészetről. Erről a nagy kérdésről azóta sokszor megemlékezett országgyűlési és delegációs beszédeiben, valamint — figyelemre méltó röpirataiban. Lövöldét építtetett pusztaszentlőrinci uradalmában, fejedelmi díjakat tűzött ki a céllövészetre, melyen a kölföldiek is résztvettek és vendégül látta a társaság előkelősegeit, magát József főherceget, a kormányt, a törvényhozást. Díjakat tűzött ki az ország meglévő lövöldéiben s mikor a Szemere Miklós céllövő társaság megalakult, annak elnöke Szemere Huba országgyűlési képviselő és oszlopos tagja: dr. Barbul Jenő elindultak a lövészet ügyét szervezni. Szemere Miklós bőkezűségéből országsszerte megalakultak az iskolai zászlóaljak és lövész-egyletek. Szemere Huba és dr. Barbul Jenő megjelentek többek között Pozsonyban, Érsekújváron, Debrecenben, Egerben, Aradon stb. hol alapozták a lövészet ügyét. Szemere Miklós áldozatait, irásait, beszédeit napról-napra több siker kuronázza. Ma Esztergom városában jelennek meg a kiküldöttek, hogy itt is meginduljon a szervezés. A hajós-egyesület ez alkalomból falragaszokon hívja fel a polgárságot a szervezkedésre. A felhívás szerint az országos kormány a honvédelmi és közoktatásügyi miniszterium támogatása mellett Szemere Miklós buzdítása és az ő érdemekben gazdag fővédnöksége alatt f. hó 28-án, csütörtökön d. e. [11 órájára a városház tanácstermébe általános közgyűlést hívnak egybe, hogy megalakítsák az Esztergomi Szemere Miklós céllövőtanfolyamot. A gyűlésen Szemere Huba országgyűlési képviselő és dr. Barbul Jenő az országos Szemere Miklós céllövő-társaság titkára fogják a céllövő sport fontosságát, mai történetét és a céllövőtanfolyam szervezését ismertetni. Hírlapilag meghívottnak a helyőrség tisztikara, a tisztviselői kar, a tanintézetek igazgatósága és tanári kara, az egyesületek vezetői közül különösen azok, melyben ifjusági osztályok vannak, akár a tanuló, kereskedő, iparos vagy földművelő osztályból, továbbá a régi lövész-egylet volt tagjai és végül a nagyközönség részéről. — beleértve a hölgyeket is — kik érdeklődéssel vannak a céllövészetről nemzeti kultusszá való fejlesztése iránt.

A Hajós Egyletből.

Vasárnap a pesti Pannónia evezős-club egy négyes csapata tett látogatást. A regatta egyletek szokása szerint elhozták az egylet lobogóját, a mit az esztergomi egylet a város címerével díszített zászlójával viszonzott. Ugy hallottuk, hogy Pünkösdkor több evezős csapat fogja az esztergomiakat felkeresni.

Lindtner János, a csavargözös rt. igazgatója, ki mindenképen hivatva van a Kovácspatak nagyobb fellendítésére, a regattisták örömeire ígertet tett, hogy a város kies üdülőhelyén egy kikötőtalpat hevenyésztet a csónakok könnyebb kikötésére.

Amint értesültünk a Hajós Egylet egészen más rendszert kíván életbe léptetni új tennispályái. Nem az egyes játékok után állapítja meg a használati díjat, hanem úgy, hogy a tennisz-alsztályba lépők egy általános díjat fizetnek, a minek fejében aztán mindenki az előjegyzés szabályai keretében korlátlanul akárhányszor játszhat. Bizonyos, hogy

ez fel fogja lendíteni városunkban is a kedves tennisz-sportot annál is inkább, mert az új pályákon napi 6—7 órát lehet játszani „árnyékban”. De meg azért is, mert itt a nap nem úgy mint a tisztek és a tornaegylet pályáin szemben, hanem deket kivéve, oldalt süt a játékosra a pályák észak-déli fekvésénél fogva.

Az építőiparosok érdekében.

A munkásmozgalmakból eredő veszedelmek elhárítására alakult Esztergom városi és megyei építőiparosok szövetségének hathatós támasza akadt a megyei törvényhatóságban. A törvényhatósági közgyűlés ugyanis megbízta a vármegye alispánját, hogy saját hatáskörében intézkedjék az iránt, hogy megyei, városi és községi közmunkálatoknál első sorban oly iparosok nyerhetnek megbízást, akik a szövetség rendes tagjai.

Alaptalan vádak.

A „Népszava” szerdai számában egy támadó cikk jelent meg Unger Hugó rendőrkapitány ellen, akivel szemben most garandaszámra ontják a rágalmatokat. A cikk úgy tünteti fel a rendőrkapitányt mint a ki hivatalos hatalmával visszaélve két fővárosi szobaleányt vendégül invitált magához éjszakára. A cikknek természetesen minden szava hazugság és máris több előkelő polgár ajánlotta fel tanúságtételét az alispánnak a rendőrkapitány mellett. Az alaptalanul meghurcolt kapitány feljeleníti a „Népszavát” a sajtóbírósnál.

Róm. kath. népnevelőink egyesületéből.

A bajóti, esztergomi és párkányi tanítói körökből alakult „Esztergom-vidéki róm. kath. Népnevelők Egyesülete” f. évi június hó 3-án d. e. 10 órakor az esztergomi városháza nagytermében rendes évi közgyűlést tart. A közgyűlést 9 órakor szentmise előzi meg a belvárosi plébánia templomban, melyen a tanítóképző ifjusági énekkara énekel. Utána következnek rendkívül érdekes felolvasások és pedig: Reformtörekvések a tanítóképzés terén. Ismerteti: Guzszenitz Vilmos. A feminizmus egyházi szempontból. Felolvasás, tartja: Keményffy Kálmán. A megyei tanítók jogvédő bizottsága. Előadó: Szvoboda Román. Gyűlés után az esztergomi tanítóképző intézet ifjuságának kézimunka és rajzkiallítását bemutatják: Klinda Károly, a kézügyességi oktatás tanára, ki a slójd tanításról és Háber János rajztanár, ki a tanítóképzők új irányú rajzoktatásáról tart rövid ismertetést. 1 órakor társasébed a Fürdő vendéglő kert-helyiségében. Ebéd után a főszékesegyházi kincstárt Bogisich Mihály püspök megmutatja az érdeklődő tanítóknak. Délután 4 óra 40 perckor kirándulás Kovácspatakhoz. A közgyűlést megelőző napon: június hó 2-án délután 5 órakor az Esztergomi Kath. Legényegylet nagytermében az egyházmegyében működő tanítói körök elnökei s kiküldött képviselői az egyházmegyei központi szövetség megalakítása tárgyában értekezletet tartanak, melyre az érdeklődőket ezuton is meghívja az előkészítő bizottság.

A kereskedők majálisa.

Az esztergomi kereskedő ifjak önképző egyesülete, mint már jeleztük, házvételi alapja javára vasárnap a Fürdő szálloda kerthelyiségében táncal egybekötött kerti ünnepélyt rendez. A mulatság iránt nagy érdeklődés nyilatkozik meg. Belépődíj személyenként 1 kor. Kedvezőtlen idő esetén a tánc az emeleti nagyteremben tartatik meg. Kezdeté délután 5 órakor. Felülízetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A közönséget a táncon kívül világposta, konfetti és szerpentin fogják szórakoztatni.

x Emke kávéház Esztergom város legújabb berendezett kávéháza.

A nagy dunai uszoda.

A nagy dunai kényelmes fedett uszoda vasárnap nyílik meg a közönség számára, melynek immár ez az egyetlen Duna-fürdője. Napjegyek a pénztárnál, évadjegyek pedig Kózik Ferenc tulajdonosnál kaphatók. Intézetek és iskolák részére mérsékelt jegyek adatnak ki.

Majális Pilismaróthon.

A Dobozi emlékoszlop javára a kies Bagó-kői erdőrezsében június hó 8-án, táncvigalommal egybekötött majális tart az emlékmű bizottság. A majálisra 50 fill. belépődíj lefizetése mellett minden felnőtt férfi és nő hivatalos. Felülízetések köszönettel fogadtatnak. Kedvezőtlen idő esetén a táncvigalom Sáros István vendéglőjében fog megtartatni. Ez lévén a Dobozi emlék felavatásáig tartandó utolsó vigalom, arra számos résztvevőt kér a Dobozi-emlék bizottság.

Felhívás!

A Nógrádmegyei gazdasági egyesület Balasa Gyarmaton megnyitott gazdasági kiállításának megtekintésére az Esztergom megyei gazdasági egyesület társas kirándulást rendez f. évi június hó 5-én. Indulás Párkány-Nánáról a reggel induló vonattal. A kik ezen kiállításon részt venni óhajtanak ebbeli szándékukat az ügyvezető alelnök urnál mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Meghiusult öngyilkosság.

Viszolai Mihály esztergomi lakos tegnap életunásból beleugrott a Dunába, de terve csak félig sikerült, mert Molnár István és Mogyorósi István halászegények csákyával kihalászták a halál torkából. A kifogott öngyilkosjelöltet Komáromi fakereskedő kocsiján lakására szállították.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

GERENDAY JÓZSEF.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

5820/908. tkvi szám.

Póthirdetmény.

Az esztergomi kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a magyar agrár és járadékban részvénytársaság végrehajtónak Weichler Kálmán és neje Stera Mina (Julianna) lábatlan lakos végrehajtást szenvedettek elleni 164 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében 4694/908 szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben a lábatlan 510 számú tkvi betétben I. 2—30 sorszám alatt fölvevett urbéri birtokra 2393 korona és a $\frac{1}{4}$ sor 984/1 hrszám alatti ingatlanra 62 korona kikiallítási árban Lábatlan község házához 1908. évi július hó 6. napjának d. e. 10 órájára kitűzött árverés az 1881: 60. t.-c. 167. §-a alapján Brutsy János végrehajtató érdekében is 723 korona 79 fillér tőkekövetelése ennek 1907. évi november hó 11-től járó 5% kamata 50 korona 70 fillér per 24 korona 90 fillér végrehajtási költség és 10 korona árverés kérvényi költség kielégítése végett is meg fog tartatni.

Esztergom a kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóságnál 1908. évi május hó 21-én.

Környey Imre, kir. járásbíró.

Adjon nekem isse a gyenge Maggi-féle levesbe.

Maggi Gyula és Társa

Héda: Wien. IV/1. Gyár: Bregenz.

A LEGSZEBB
Bérma ajándék

egy
IMAKÖNYV,
melyek ez alkalommal különösen nagy választékban érkeztek raktárra a „Hunnia” könyvnyomda könyvkereskedésében ESZTERGOM,
Széchenyi tér. 7.

Ezen cégtábláról ismerhetők fel azon üzletek,

melyekben
eredeti
SINGER
gépek kaphatók.

SINGER CO.

varrógép részvénytársaság ESZTERGOM.
1908. május 1-től Lőrincz-utca, Takarékpénztár épület.

4880 1908. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az esztergomi kir. járásbírószék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Herceg Mária férj. Koszovszky Józsefné végrehajtónak Herceg Márton sárisápi lakos végrehajtást szenvedett elleni 155 kor. 60 fill. tőkekövetelésének, 16 korona 40 fillér költségnek kielégítése iránti végrehajtási ügyében a komáromi kir. törvényszék kerületéhez tartozó esztergomi kir. járásbírószék mint telekkönyvi hatóság területén Sárisáp község határában fekvő a sárisápi 604. sz. tkvi betétben A 1. 1—16 sorsz. 613/2, 826/2, 979/2, 1095/2, 1385/2, 1386/2, 1667/2, 2205/2, 2414/2, 3010/2, 3011/2, 3012/2, 3333/2, 3673/2, 4099/2, 4148/2 hrsz. alatt foglalt s Herceg Márton nevében álló káposztások, herések, dági útnál, szlaniszka, malomréti, szlaniszka fölötti, babályi szántóföldek kukoricások, babályi szőlők alatt, ürgeölgy, pusztaszőlők és órisápi dülőkben fekvő szántókra, rétekre és nádasra 1319 korona becárban s a sárisápi 693. sz. tkvi betétben A $\frac{1}{4}$ 1 sorsz. 1071 hrsz. alatt foglalt s Herceg Márton nevében álló beltelki kertre 30 korona kikiallítási árban az árverés a 223/908. tkvi sz. hirdetménnyel már elrendeltetvén, az árverés újabb határidejéül 1908. évi június hó 4. napjának d. e. 10 óráját Sárisáp község házához kitűzte azzal, hogy ugyanekkor a fentjelzett ingatlanok esetleg a kikiallítási áron alul is elfog adatni.

Bánatpénzül az ingatlan kikiallítási árának 10%^a teendő le. Árverezni szándékozók a bánatpénzt készpénzbe, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez le tartoznak tenni vagy annak a bíróságnál történt előzetes elhelyezéséről szóló elismervényt átadni.

A vételár három egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az árverés napjától számított 5% kamatokkal.

Az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételeket a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Esztergom sz. kir. város rendőrkapitányi hivatalánál Sárisáp község házában a hirdetmények között meg lehet tekinteni.

Esztergom, 1908. évi április 25. napján.

Magos Sándor kir. ítélő táblai bíró.